

המכונאי המוטס הוא הבן הצעיר
bij'or במשפחה צוותות האוויר

הפרופלר המכונף

סתת יהורה עופר

מוחיקי המכונאים המוטסים, צבי
א, בעל "קשרים אישיים" מצוינים
בשנות התעופה באירופה.

סמל ישן, בעל עבר עשיר במלחמות השיחרור, אשר „הוכנס למגירה“ במשך 10 שנים, עומד לחזור ולהצמד לחולצות אנשי צוות־օיר מסוג חדש. המדובר בכנפים בעלות הפרופלר במרקזון שחולקו ביוםיו הראשונים של חיל האוויר ל„הנדסיטיס“. מזה חמיש שנים, או יותר דיווק מАЗ פועלים מטוסי נורץ בחיל האוויר, החלו כנפיים אלו מתמלאות תוכן חדש, המקבל את ההכרה הרשמית ביוםיהם אלה. המדובר באיש החמישי בצוות הנורץ (נוסף לטיס), טיס המשנה, הנוט והאלחותאי), הוא המכונאי ה מוטס.

הטייס — מחזיק את הסטיק, טיס המשנה — „לא עושה כלום“, המכונאי המוטס — עוזה הכל. גם אם לא קיבל הגדרות קיזרי טich שיווכל להליץ את מטוסו באם יתתקע במקומות כלשהו מוחץ לבטסו, עליו לעבור עד קורס קצרים בסגירת בית־הספר לטיטה, לפני תפקידי, של איש הצוות לפיקדי, עליינו להביא בחשבון את העבודות הבאות בקשר למטוס הנורץ : כרגע מטיסים אותו הקברניט, טיס המשנה, והמכונאי המוטס; קיימת אפשרות להטיסו גם ללא טיס משנה, ככלור הקברניט והמכונאי המוטס בלבד ; מайдן, אי אפשר לשאת לטיסה בנורץ בלי מכונאי מוטס. (אגב : גם בלי טיס אי אפשר).

והרי לכם עוזה נכבד לטיס : לפני המראת יוצאת המכונאי המוטס ובודק את הנורץ לפי רשימה (צ'יק ליסט) קבועה מראש, מלגו ומלבר, מתנייע את המנועים, בודק אותם, לפניו המראת, מבצע צבי את הבדיקות לפי רשימה הנתונה בידין.

לא רק במכונאות כי אם גם בחשמל ואלקטרוניקה. ולאחר שהוא רוכש במשך זמן רב ידע המבוקש, אナンנו עושים ה כל'ו ! אמר ס"ר צבי, מותיקי המכוור נאים במטוסי הנורץ. ואכן, נראה שכמעט אין למצוא תפקיד במטוסים ומהוות לו, באוויר ועל הקרקע שאין המכונאי המוטס שולח בו את ידו.

העניין כולם החל, כאמור, עם קבלת מטוסי התובלה הדרומיים כפולי הונב, נוראטלס 250 מתר צרת ביה"ר נורץ. והטיספור קשרו קשר הדוק בכיסא מתקפל קטן המוצב מעט מאחוריו שני מושבי הטיסים וביניהם, מול המצעדות לMINIHAON. כי במטוס הנורץ נועד למילויו. מי מטסים את ה„נורץ“ ?

הכינוי „טרוטל פושר“ (דוחה מצערות) שהודבק למכונאים המוני טסים מבאר את הכל. ואם סבורים אתם שהטייס וטייס המשנה, למשל, אינם עושים מאומה, איןכם אלא צודקים (לפי הגדרת המכונאים המוטסים) :

הענין כולם החל, כאמור, עם קבלת מטוסי התובלה הדרומיים כפולי הונב, נוראטלס 250 מתר צרת ביה"ר נורץ. והטיספור קשרו קשר הדוק בכיסא מתקפל קטן המוצב מעט מאחוריו שני מושבי הטיסים וביניהם, מול המצעדות לMINIHAON. כי במטוס הנורץ נועד למילויו. ובלעדיו הוא לא יטוס.

אך בל נקרים מאוחר למועדם בובאו לתחר ייצור „מוור“ זה, איש צוות־הקרע שהינו למעשה חברו לצוות של הטייס (או אם תרצו, איש צוות־օיר שתפקידו אינם נפסקים גם בין הטייסות).

„המכונאים המוטסים נחשבו במשך שנים כ„כבשים השחורים“ של צוותอากาศ,“ אומר אברהם, שתינו קZN טכני של הטיסת והמכונאי המוטס היחידי בעל דרגת קZN. „עתה יקבעו את הזכיות המלאות כאשר צוות־օיר בכל הנוגע לתוספת טיסה, בגדים ומן זון.“

לא כל מכונאי יכול להיות „מוור“. עליו להיות בעל ותק רב, אחרי, בעל ידיעות רחבות

זהו מקום של המכונאי המוטס: אחורי הטיסים, סכל כלי השרת בוחום מגע ידו.

לאחר טיסה, ובין טיסות, עליהם להפסיק שוב את השרוור לים ולגשת לעבודה, להדריך, להשגיח, למזוא פתרון לבעה זו או אחרת.

"מכונאי מוטס חייב להיות בטיסת לפחות שלוש שנים. עליו להיות "קרייז ציף" (ראש צוות) טוב, בדרגת סמל לפחות. המכונאי המוטסים הם מבצעי המקצוע נאים.

זהירות! מכונאי מוטס!

קיימת העצה להוסיף לסמול המכונאים של המכונאים המוטסים פס אדום ואזהרה בוז הלשון: "זהירות! פרופולר!" הכוונה, כמובן, לפופולר המוטסן שבמרכז המכונאים.

במידת הצורך. לאחר הנחיתה יכול הצעות לנסוע לשיקם (בבטיס) או בבית המלון (בחוץ לאرض). אך לא המכונאי — הוא עורך שוב את הבדיקות השגרתיות לאחר נחיתה בפיין' (וית הפסעה של הפרוי פלייטס).

הטוביים שבמכונאים — מוטסים

קשה להמשיך ולעבור אחרי שחוורים מחמש שעות טיסה, כשיתר הוצאות הולך לננות". אומר הקצין הטכני אברהם. אך זו עובדה: לא מקרה הוא שהמכונאים המוטסים הם הטוביים שבמכונאים הטיסת ומשמשים כראשי צוותות.

מ علين אותם ואנו, רק אן, הוא מודיע לטיס שכלל השלם ואפשר להMRIIA. בזמן המראת הטיס דוחף את המזרות, והמכונאי מטפל בפיין' (וית הפסעה של הפרוי פלייטס).

בזמן הטיסת עוסק המכונאי בכל הקשור במנועים, שמירת טמפרט טוירות, שמירת הספק וכוכן. הוא גם הוגן את סימני האור לצנחו נים בטיסות הצנחה, לפי הוראות הטיס, כמובן.

לפני הנחיתה הוא מבצע את הבדיקות, מודיע לטיס את כמור יות הדלק שנותרו במיכלים השונים ולפי זה מהליכת הטיס על אילו מיכלים ינחת. המכונאי בודק את הלחץ הידROLגי, כל המערכות, ומclin את המטוס לתמראת חזרה.

סמלם החדש של המכנאים המוטסים — "הפרוולר המכונף",
לשעבר סמלם של מהנדסי-טישה בחיל האוויר

לאורן, יכול המכנאי לחסוך הרבה פרהה וטמן. אלה בעלי מקצוע מדרגה ראשונה, המתמצאים בכל שטחי האחזקה של המטוס — ויחד עם זאת הם אנשי צוות־אוויר. הותיקים שביניהם עברו השתלמות בבית החirosת נורך. כשהמטוסים נסחמו נמצאו בבסיס האם, הרינו נסבטיים. למשל, אם קرتה תקלת במסטס באיזה שהוא שדה בחו"ז לאשר את טיסת המטוס מבחינה

שאומר שוליק, מפקד הטייסת, "מספר שעות הטיטה שלם הוא לא פחות מצוות־האוויר — אך נוסף לו עליים גם לעבוד על הקrukן". "מכונאי מוטס", סבור צבי, "חייב לדבר כמה שפטות. הוא אחראי לקשרים האישיים, הקטנים אך החשובים, עם עובדי הקrukן בכל שדה בו נוהגים לנחות בחו"ז לאורן", ואמנם סופר לנו אחר כך, כי צבי מכיר בשמות הפרטאים במחזית תריסר ארצות. זה כולל, כמובן, את דיליות הקrukן.

בחדר האוכל של הנגדים, מוצב שולחן מיוחד למכנאים המוטסים, שם מוגשות להם מנוט צוות־אוויר וגילות.

הטובים ביותר בטיסת", מבאר אברהם. הוא עצמה, יכול להזכיר בשקט גמור "מהנדס טיסה" לאחר שישים את הטכניון מהנדס מכוןנות, ו עבר השתלמות בת שנה באה"ב בקורס קציני אחזקה.

סם"ר צבי א. מצד שני, יכול לשמש דוגמה טוביה למכונאי המוטס. את בית הספר המכוני של היל סיים לפני תשע שנים ובטייסת הוא נמצא מוה זמן רב. שהוא באה"ר נורך וראה את המטוסים בשלבי פירוק ותיקון שוגם, השתי תף בטיסות ניסוי באותו בית חרושת ומשמש כראש צוות. "מכונאי מוטס", סבור צבי, "חייב לדבר כמה שפטות. הוא אחראי לקשרים האישיים, הקטנים אך החשובים, עם עובדי הקrukן בכל שדה בו נוהגים לנחות בחו"ז לאורן", ואמנם סופר לנו אחר כך, כי צבי מכיר בשמות הפרטאים במחזית תריסר ארצות. זה כולל,

ובזמן טיסה, האם יכול המכנאי המוטס לבצע תיקונים גם באוויר? ובכן — כל מה שלא דורש הحلפת חלק במגעו, כל מכשיר ב"פנל", כל הנטיכלים, את הכל הוא עוזה. לא פעם קרה שהמכונאי פירק מכשיר בלוות המכשירים, תיכון אותו והוחיוו למקום בין המראות לנחתה.

"כוס תה וחזרנו...". שמענו שיחה מענית: "אני מבקש אותך", אמר סם"ר משה, הבלוגדי, "אני רוצה לטוט לחוץ לאורן. נמאס לי". שאנו את משה מה קרה? "מה זה לטוט לקפרי סין?" התרעם, "כוס תה וחזרנו. זה לא שווה את כל ההכנות שצריך לעשות לפני הטיסה". אין ספק שגם נקודת ראות מענית... משה הוא מכונאי מוטס צער יהסית. נמצא בטיסת מוה כשב שנים, קיבל כ-40 שעות טיטה וכמה טיסות לחוץ הארץ לפני פנוי המטוס. ממש.

ברם, גם אם טיטה קרצה לקפד רישן אינה קוסמת יותר, המכון נאים המוטסים מרבים לטוט, וכפי

סמ"ר משה, מכונאי מוטס, בודק את ארגז חלקי החילוף לקרהת טיסה לחוץ-ארץ. יש בו בארגז זה חלקים מספקים לביצוע מרבית תיקוני החירום מחוץ לבסיס האם.

טכנית ולתקן תקלות. יש לו כל- עבודה וחלקי חילוף במטוס והוא יכול לבצע שורה של תיקו-נים. למשל תיקון תקלות במגנטו, צידה די אופניתית במנועי בוכנה. המכונאי אחראי להעמסת המטוס, היושבי מרכז הכביד והוא מדרוה לקובנית על העמסה. חילוקה ומשקל. בKİצ'ור, המכונאי המוטס משלם תפקיד קשה ואחראי וכואבי בחילט לחבורה במעמדו כאיש צוות אויר.

לא נותר לנו אלא לאחד הצלחה ל"טרוטל פושר", למכונאי המוטס, לאיש צוות האויר העובד גם על הקראן. ל"כבהה השחורה", וכרי — למכונאי המוטס.

בחדרם של המכונאים "המעופפים": חלק מהשפות השגורות בפי רבים מהם, וcumon: "סנווב, דבר עברית".

הказין הטכני של הטיסת הוא גם בעל מעמד רשמי של מכונאי מוטס. "עובדתו של המכונאי המוטס קשה," אומר הוא, "ואינה נפסקת לעולם, באור או על הקרקע."

המנון ההייקופטרים

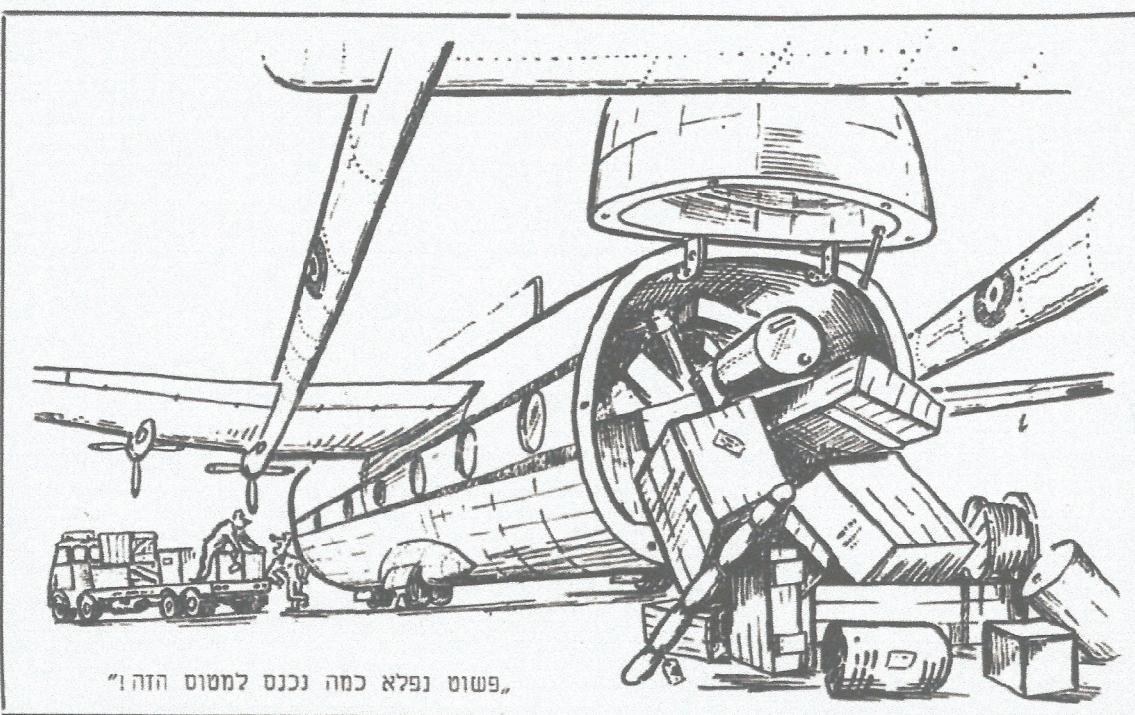
(המשך מעמ' 31)

כי הייקופטר
הוא כל יכול,
לימין ולשמאל,
לפניהם ולאחור
סומן חור

1.
סובבים הלהבים
בחמה הם מבהיקים
הם אוטנו מביאים,
לנקיקים ולטלאים,
אל כל חור וגביע רם,
למדבר ואל הים,
למדבר ואל הים.

2.
בעין גדי נערת,
ברermal יש בערת,
אל יושך זה לא נורא
קרא הייקופטר לעזרה;
לצנחן נשבר הגב,
הייקופטר בא אליו,
מיד מציל את המצב.

3.
אם אבד ילדו שובב,
לא מוציאים אותו הוריו;
הייקופטר קל-זוב;
עווד למצוות עיקבותיו.
הוא עוזר למשלחת,
לTrapos קצת עתיקות.

מי יכין את הקפה?

בין תפקידיו השונים של המכנאי המוטס, הריבו משמש גם כמעין... דילט-אוויר ומכאן מסקאות וארכחות בזען טיפה בפינת הבישול שמאחורי תאיהטייסים, בה נמצא קומץ קום חשמלי וסתוקן לחיטום ארוחות. אנשי הצוות רגילים רקשו להזכיר עבורה כוס מש' זה חמ' מפעס לפעס.

באחת הטיסות לחוץ לאראן השתרף גם אחד מקרים הי' מלואים, בעל דרגה גבוהה, אשר הטרוף על מנת לערוך מבחן לאחד הטיסים. אותו מקום ישב במושב המתפקיד ה- קלישי, שמאחורי התאיהטייס, הוא מקומו הרג'י של המכונאי ה- מושט, ועקב אחר מהתרחש כשגבו מופנה ליתר אנשי ה- צוות. לנוכח אשור לא שם לב מישובם שם, החשש לשוחות כוס קפה, לא התבישי, טפח על כתפו של "המכונאי" ואמר לך: "תנו לי כוס קפה, בבקשה." הקצין הבהיר ובכיג, כי אורה אנגלירקסס טיפוסי ולא אמר דבר. חזר הנוט וטפח על גבו כמה פעמים, עד שהה' טובב אותו קצין ואמר לו בקוו' קור קראה: "תכין לך בעצמך, בבקשה". מספרים שאתו נוט איננו שותה קפה עד היום הזה.

עורא בנסן זהה, תסס"

"עכשו יש לנו כבר ארגזים עם קרה יבש", אומרם המכוני נאים המוטסים, אבל פעם לא היו והיינו שותים לפחות ל- מונדה חמה באוויר."

"זה קרה עם עזרא", נזכר אחד מהם. הכוונה לומר עזרא בנסן, שר החקלאות של אר"ח"ב שביקר בישראל והוט בנדוד לשדה מסויים איישם בכלל. כתום הסיר הזדו למן סום והשר ביקש גרות את צמאונו. חילץ המכונאי את ה- פקק מעוד מבקוקי ה- "תסס" הפושר, מזג לכוס ור' הגיש לו. גם השר גניתה אחת, הרחיק את הכוס משפ' תיו ונתן במשקה מבט מלא פלאה, אך צמאונו היה רב כפי הנראה, כי "חוור ושתח את הכוס עד תומה".

המכונאי המוטס חייב להמתמצא גם באלקטרוניקה. מימין, פירוק מכשיר S. T. C. במטוס.

"הם בעלי מקצוע ממוגנה ראשונה", אומר שוליך (למעלה).

